

VILLEREINFANGSTEN SOM VERDENSARV

- En ti tusen år lang tradisjon -

Internt notat - oppsummering Møte med RA 03.05.22

Sted: Teams (kl. 14:00 – 15:00)

Til stede:

Fra styret:

Jostein Løvdahl, (JL) Riksantikvaren
Elin Dalen, (ED) Riksantikvaren
John Olsen (JO)
Kristin Prestvold (KP)
Raymond Sørensen (RS)

Sekretær: Trond Stensby

Bakgrunn

Det var avtalt møte med Riksantikvaren om arbeidsplan – framdriftsplan for arbeidet med tentativ liste for verdensarvområder, jf. notat RA har sendt til KLD.

JO satte opp følgende spørsmål (internt) før møtet:

1. Slik vi snakket om i sist møte, så virker nå ballen skøvet tilbake til oss. Det er ok for meg at prosjektet kan løse mange oppgaver – men jeg **mener direktoratene må være oppdragsgivere, ikke bare rådgivere**. Det har både med forankring og eierskap å gjøre.
2. Vi må ha en **avklaring på økonomi**, slik at vi kan vurdere frikjøp av personer/knyttet til andre. Dette er jo snakk om store oppgaver...
3. Vi ba sist om å få en **«best practice»** eksempel på en tentativliste dokumentasjon – det har vi ikke fått, og hadde vært nyttig.
4. Samarbeid med **Sørsamisk miljø**: Finnes ikke innenfor det foreslåtte området, dialogen internt mellom nord og sør i det samiske miljøet er tidvis krevende. Usikker på om det er vår oppgave å gå inn i dette.
5. Utfordre RA på hva de mener med **«ulike gruppers jakt på villreinen»**
6. Avklare om det som etterlyses i **punktene øverst side 2 er forskningsstatus eller «svar på spørsmålene»** - skal spørsmålene besvares er det store forskningsprosjekter...
7. Komparativ analyse: **Utfordre RA på hva som menes med «utvides til et større geografisk område og belyse flere tema»**.
8. **Punktet «Forvaltning»** - kanskje med unntak av siste avsnitt, synes jeg ligger helt utenfor det vi kan gjøre. Her etterlyses hvordan en redegjørelse for hvordan lovverket bedre kan ivareta kulturminner og villrein og hvordan samiske interesser skal ivaretas i forvaltningen – dette er ikke noe et prosjekt som vårt kan gå inn i. Dette må RA/MD event. beskrive.

VILLEREINFANGSTEN SOM VERDENSARV

- En ti tusen år lang tradisjon -

Konklusjon

- Foreløpig avtalt nytt styremøte tysdag 10 mai.
- Forslag til framdriftsplan, økonomi og ressursbehov, RA satt frist fredag 13. mai, evt. status for arbeidet med framdriftsplanen m.m.

Fra drøftingene i møtet

JO

- Forslag til fremdriftsplan
- Hvilket nivå skal planen ligge på - hva tenker direktoratene?
- Hvordan skal den overordna ansvarsfordelingen være?
- Greit å gjøre en del av punktene i arbeidsplanen.
- Formelt en bestilling frå KLD til RA/MDir. Riktig at direktoratene skal være oppdragsgiver?
- Økonomi – ønskes et budsjett/overslag for de ulike utredningene?
- - -
- «Best practice»-dokumentasjon, eksempel på nivå eller nylig fullførte prosesser for tentativ liste.
- «Operational guidelines» – ikke for enkelt, men heller ikkje overdrive.
- - -
- Systematisk og grei arbeidsplan fra RA sin side.
- Ulike gruppers jakt? Hva legger en i dette? Andre referansegrupper der etnisitet, norrøn og samisk , men forut for det vanskelig å snakke om etnisitet.
- - -
- Forvaltning – spennende og relevante problemstillinger.
  - Tar opp koordinering mellom ulike forvaltningsorgan og mellom det samiske prosjektet.
  - Forvaltning faller utenfor vårt kompetanesfelt og formelle ansvar?
  - Tverrdepartemental dialog...
- Hvilke forvaltningsordninger, hva/hvilke deler av området faller utenfor verneområdene.
- Konsekvenser av klimaendringer – villreinen på rødliste

KP

- Vanskelig å finne etnisitet ut fra det arkeologiske materialet.
  - Etnisitet – ofte fokus på konkurranse mellom grupper. Kan også ha vært et samarbeid.
  - Mer en tekstlig klargjøring av temaet.
- Spørsmål om avgrensning/bufferpersoner – representativitet av fangstanlegg, tidsdybde – tålegenser/slitasje – villrein - lovverk – økt besøk (trusselbilde for villrein)
- Jf. Cirkumferensen, veldig lite å finne på økonomi i fylkeskommunens arkiver. En person engasjert i et par år, med bestilling fra RA den gangen.

RS

- Skal prosjektet være ansvarlig – og RA rådgiver – ikke slik det er tenkt?
- Klima – absolutt noe vi kan levere på greit å gjøre..
- Økonomi – kva kan vi forvente?

Riksantikvaren

JL

- RA er ansvarlig for leveransen til departementet.
- En rekke deloppgaver er prosjektet den nærmeste til å besvare.
- Direktoratene har også en rådgivende rolle – åpenbart behov for å tydeliggjøre ansvarsfordelingen.

- Økonomi viktig – det er et arbeid som nå skal gjøres.
- RA trenger en vurdering av ressursbehovet knyttet til oppgaven.
  - Så får vi se hvordan vi løser det - hva har vi år, hva vi må be om neste år.
  - Økonomi – i utgangspunkt drives fram av lokale og regionale interesser. En kombinasjon av prosjektets egne og av tilførte ressurser.
  - Erfaringstall – usikker? Departementet har bedt RA å arbeide med tentativ liste på flere felt Varijat sitje; vikingtid og villreinfangsten.
  - Innenfor villreinfangsten – IUCN en kostnadsbit.
  - Departementet stilt til rådighet 1 mill. til arbeidet med alle disse i år, brukes på beste måte.
- Arbeidet vil skje dels i år og dels neste år
- Også med når vurderingen fra IUCN foreligger.
- Manualen som gjelder for kandidater til tentativ liste, nyere en siste norsk prosjekt. RA undersøker hva som finnes, må brukes med vett og forstand, kan være til god hjelp for arbeidet.

- Behov for ytterligere klargjøring? Jobbe ut fra de kunnskapene vi har, og sette ord på den begrensningen dette gir. Dokumentasjon for tentativ list, kan gå i dybden ved en senere nominasjon.

- Går en grense for hva prosjekt, kan komme med sin analyse – påpeke behovet for endringer i dagens forvaltningsnivå ligger ikke til prosjektet.
  - Grensespørsmålet en sammenheng her.
  - Narrativet må samordnes med den fysiske utstrekning og forvaltningssituasjonen.
- Vurdering av mangler og utfordringer i dagens situasjon, sett i lys verdensarvområdet. Oppgave ei tråd med hva prosjektet kan få til.
- Klima? I første omgang vurdere konsekvensene for kulturminnene. Konsekvenser for villrein evt. ved en mixed-site.
- Faglig deltema som prosjektet kan gi en vurdering av – kulturminner og landskap. Få vurderingen fra IUCN– mixed-site eller ikke.

VILLEREINFANGSTEN SOM VERDENSARV

- En ti tusen år lang tradisjon -

- Også det muligens kunst. Gjør en vurdering av fremdrift og ressursbehov-diskusjon hvordan løse dette konkret. KLD interessert i fremdriften. Kan være fornuftig at dette arbeidet går i 2022 og 2023.
- Ressurser og forholdet til IUCN til vurdering.
- Forslag til framdriftsplan, økonomi og ressursbehov, frist fredag 13 mai?

ED

- Tror vi har lik forståelse av oppgaven.
- RA har både mottaker/rådgiver- og oppdragsgiverrolle.
- Vil høre med Gaute Sønstebø, som har jobbet med de siste mixed-site prosjektene. Kan spørre om å få noen gode råd.

- Ulike gruppers jakt? Hva legger en i dette?
  - ICOMOS - lite snakket om.
  - Kan ha vært flere etniske grupper.
  - Tradisjonen fram til i dag – varierer hvem som har drevet jakt.
  - Betydning for den immatrielle siden.
  - Grupper – også spørsmål om tidsdypde. Jf samisk identitet 1000 f.K.
  - Drar vi spørsmålet opp mot vår egen tid, sørsamisk, reindrift i dag i deler av områdene.
  - Sette ord på det i det skriftlige.
- Håper på ny kunnskap i løpet av et par år, prosjekt ved Aursunden, datering på fangstgroper. Veldig behov, mangler mye dateringsmateriale
- Jf. ICOMOS, viktig å trekke linjene opp til vår tid og utøvelse av villreinjakt

---

- Konglomerat av vern og forvaltning
  - Uregulerte område?
  - Noen område regulering etter PBL
  - ICOMOS påpekte, området oppstykket, se på områdene på nytt.
- Hva er selve verdensarven, hva er buffersone, men ikke svare på alt nå.
- Ingen fra kommunene her, hensynet til verdensarvprosjektet må tas inn i den kommunale planleggingen.
- Ja, at reinen er sårbar. Ikke til hinder for verdensarv med grenser for hvor en kan slippe løs folk.

- Work-shop på Vega internasjonale forskere.
- Pilotprosjekt - Meteorologisk institutt, NVE og Bergkunsten i Alta – bruker eksisterende kunnskap, oversikt over klimaframskrivninger for hvert verdensområde, ca. kr. 25.000,-.
- Hva ble brukt av midler på Røros - cirkumferensen?

Hjerkin, 03.05.22

Trond Stensby

ref.